

УХВАЛА
Іменем України

КОПІЯ
м. Дніпро

28 лютого 2024 року

Слідчий суддя Жовтневого районного суду м. Дніпропетровська Наумова О.С.,
за участю секретаря судового засідання Моренко Д.Г.,
за участю прокурора Федоренка А.С.,
захисника – адвоката Степанова І.В.,

розглянувши у відкритому судовому засіданні клопотання старшого слідчого відділу 2 управління (з дислокацією у м. Маріуполь Донецької області) ГУ СБУ в Донецькій та Луганській областях Бевалової Ю.С., погоджене прокурором Лівобережної окружної прокуратури Донецької області Федоренком А.С., про здійснення спеціального досудового розслідування в межах кримінального провадження, відомості про яке внесені до Єдиного реєстру досудових розслідувань за № 2202405000000409 від 15.02.2024 відносно

Абукова Сергія Навільовича, 17.03.1971 року народження, громадянина України, уродженця м. Донецьк Донецької області, зареєстрований за адресою: Донецька область, м. Донецьк, бульвар Шкільний, буд. 28, кв. 1, раніше на території України не судимого, за підозрою у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених ч. 2 ст. 110, ч. 6 ст. 111-1 КК України,

ВСТАНОВИВ:

Слідчий звернувся з погодженим прокурором клопотанням про надання дозволу на здійснення спеціального досудового розслідування, на обґрунтування якого зазначила, що досудовим розслідуванням встановлено, що у березні - квітні 2014 року в м. Донецьку та інших населених пунктах Донецької області розпочалася збройна агресія Російської Федерації шляхом неоголошених та прихованих вторгнень підрозділів збройних сил та інших силових відомств Російської Федерації, організації та підтримки терористичної діяльності та діяльності, направленої на зміну меж території та державного кордону України в порушення порядку, встановленого Конституцією України.

Так, 07.04.2014 у м. Донецьку Донецької області видано «Акт о провозглашении государственной самостоятельности Донецкой народной республики», яким публічно закликало місцеве населення до проведення 11.05.2014 так названого «загального обласного референдуму» на території Донецької області з питання визнання державної самостійності «ДНР» та чинення збройного опору державній владі України, військовим підрозділам Міністерства оборони України та Міністерства внутрішніх справ України. При цьому протягом квітня-травня 2014 року в окремих містах Донецької області організовано та проведено низку мітингів з метою привернення уваги та схвалення громадян України з числа місцевих мешканців до визнання державної самостійності «ДНР».

За таких обставин 11.05.2014 в окремих містах та районах Донецької області всупереч законодавству України проведено так названий «загальний обласний референдум», за результатами якого 12.05.2014 проголошено про суверенітет «ДНР» на території Донецької області.

Значна кількість території та населених пунктів Донецької області протягом квітня-вересня 2014 року опинилась під контролем регулярних з'єднань і підрозділів збройних сил та інших військових формувань Російської Федерації, підпорядкованих і скеровуваних ними російських радників та інструкторів, окупаційних адміністрацій Російської Федерації на території Донецької області, які Законом України «Про особливості державної політики із забезпечення державного суверенітету України на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях» № 2268-VIII від 18.01.2018, Постановою Верховної Ради України «Про визнання окремих районів, міст, селищ і сіл Донецької та Луганської областей тимчасово окупованими територіями» № 254-VIII від 17.03.2015 та Закону України «Про особливий порядок місцевого самоврядування в окремих районах Донецької та Луганської областей» № 1680-VII від 16.09.2014 визнані тимчасово окупованими територіями.

Одночасно, з метою зміни меж території та державного кордону України в порушення порядку, встановленого Конституцією України, на тимчасово окупованій частині Донецької області з числа представників політичного блоку «ДНР» створено органи і структури, функціонально відповідальні за управління тимчасово окупованими територіями України, які узурпували виконання владних функцій, та, згідно з Законом України «Про особливості державної політики із забезпечення державного суверенітету України на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях» № 2268-VIII від 18.01.2018, є органами окупаційної адміністрації Російської Федерації.

Так, 15.12.2015 на тимчасово окупованій території Донецької області представниками т. зв. «ДНР» прийнято документ з ознаками нормативності «конституцію Донецької народної республіки». Відповідно до вказаного документу, одним із так званих «органів влади ДНР» є «народна рада Донецької народної республіки – парламент Донецької народної республіки», котрий є постійно діючим вищим та єдиним законодавчим (представницьким) органом державної влади «Донецької Народної Республіки», обирається на чотири роки та складається із 100 депутатів.

До повноважень вказаного «органу», відповідно до так званої «конституції ДНР», серед інших, входять:

- прийняття «Конституції Донецької Народної Республіки» та «законів Донецької Народної Республіки»;

до них змін;

- прийняття «постанов Народної Ради Донецької Народної Республіки» та внесення до них змін;
- встановлення адміністративно-територіального устрою «Донецької Народної Республіки»;
- розгляд питань щодо зміни кордонів «Донецької Народної Республіки»;
- призначення референдуму «Донецької Народної Республіки»;
- затвердження угоди про зміну кордонів «Донецької Народної Республіки».

Місцем розташування вказаного псевдооргану є: Донецька область, м. Донецьк, Ворошиловський район, вул. Пушкіна, буд. 76.

21 лютого 2022 року керівники російських окупаційних адміністрацій на тимчасово окупованих територіях Донецької та Луганської областей звернулися до Президента Російської Федерації з проханням визнати незалежність так званих Донецької та Луганської народних республік.

В цей же день, Президент Російської Федерації скликав позачергове засідання Ради безпеки Російської Федерації, де обговорено питання щодо доцільності визнання незалежності Донецької та Луганської народних республік.

24 лютого 2022 року указом Президента України № 64/2022, у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, на підставі пропозиції Ради національної безпеки і оборони України, відповідно до пункту 20 частини першої статті 106 Конституції України, Закону України «Про правовий режим воєнного стану» введено воєнний стан на всій території України, який неодноразово був продовжений та діє по сьогоднішній день.

24.02.2022 на виконання вищевказаного наказу військовослужбовці ЗС РФ шляхом збройної агресії, із застосуванням зброї незаконно вторглися на територію України через державні кордони України в Автономній республіці Крим, Донецькій, Луганській, Харківській, Херсонській, Миколаївській, Сумській, Чернігівській, інших областях та здійснили збройний напад на державні органи, органи місцевого самоврядування, підприємства, установи, організації, військові частини, інші об'єкти, які мають важливе народногосподарське чи оборонне значення, житлові масиви та інші цивільні об'єкти та здійснили окупацію частини території України, чим вчинили дії з метою зміни меж території та державного кордону України на порушення порядку, встановленого Конституцією України, що продовжується по теперішній час та призводить до загибелі значної кількості людей та інших тяжких наслідків.

Як наслідок, агресія ЗС РФ та інших військових формувань, що діють на їх боці, призвела до тимчасової окупації частини території Донецької області.

Громадянин України Абуков Сергій Навільович, 17.03.1971 року народження, усвідомлюючи вищевказані обставини, діючи умисно, у невідомий органам досудового розслідування час, але не пізніше 19.11.2018, діючи умисно, за попередньою змовою групою осіб, з метою зміни меж території та державного кордону України на порушення порядку, встановленого Конституцією України був обраний на так званих «виборах до народної ради ДНР» так званим «депутатом народної ради ДНР» та почав виконувати обов'язки депутата так званої «Народної ради Донецької Народної республіки», передбаченого «конституції Донецької народної республіки»

Таким чином, Абуков С.Н. обгрунтовано підозрюється у вчиненні умисних дій з метою зміни меж території та державного кордону України на порушення порядку, встановленого Конституцією України, за попередньою змовою групою осіб, тобто у скоєнні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 110 КК України.

За вищевказаних обставин, продовжуючи свою злочинну діяльність, 29.03.2023, у невідомий органам досудового розслідування час, але не пізніше 19.11.2018, діючи умисно, провів так званий прийом громадян з мешканцями окупованих територій метою якого було проведення інформаційної діяльності у співпраці з державою-агресором та окупаційною адміністрацією, в процесі якого лунали публічні висловлення на підтримку держави-агресора.

Після цього, з метою підтримки держави-агресора та її окупаційної адміністрації, інформацію щодо проведення вказаного інформаційного заходу опубліковано в засобах масової інформації, а саме на сайті «ZOV ДНР» за посиланням: <http://dnr-news.ru/society/2023/03/29/282805/>

Таким чином, Абуков С.Н. підозрюється у колабораційній діяльності, тобто у проведенні заходів інформаційної діяльності у співпраці з державою-агресором та його окупаційною адміністрацією, спрямованих на підтримку держави-агресора, її окупаційної адміністрації, за відсутності ознак державної зради, активної участі у таких заходах, тобто у кримінальному правопорушенні, передбаченому ч. 6 ст. 111-1 КК України.

За викладених обставин, Абуков Сергій Навільович, 17.03.1971 року народження, громадянин України, уродженець м. Донецьк Донецької області, зареєстроване місце проживання: Донецька область, м. Донецьк, бульвар Шкільний, буд. 28, кв. 1, підозрюється у вчиненні умисних дій з метою зміни меж території та державного кордону України на порушення порядку, встановленого Конституцією України, за попередньою змовою групою осіб та у колабораційній діяльності, тобто у проведенні заходів інформаційної діяльності у співпраці з державою-агресором та його окупаційною адміністрацією, спрямованих на підтримку держави-агресора, її окупаційної адміністрації, за відсутності ознак державної зради, активної участі у таких заходах, тобто у скоєнні кримінальних правопорушень, передбачених ч. 2 ст. 110, ч. 6 ст. 111-1 КК України.

Обгрунтованість підозри Абукову С.Н. підтверджується матеріалами кримінального провадження, а саме: висновком судової портретної експертизи № 423 від 11.12.2023; протоколами огляду мережі Інтернет; матеріалами, отриманими від співробітників оперативного підрозділу за результатами виконання ними доручення слідчого по кримінальному провадженню.

У зв'язку зі збройною агресією Російської Федерації, воєнним станом в Україні, беручи до уваги те, що існують достатні підстави вважати, що Абуков С.Н. перебуває на тимчасово окупованій території України та обгрунтовану неможливість вручити повідомлення про підозру та повістку про виклик особи, з дотриманням вимог ст. ст. 111, 135, 278 КПК України, в газеті «Урядовий кур'єр» № 231 (7352) від 28.10.2022, яка є засобом масової інформації загальнодержавної сфери розповсюдження, та на офіційному веб-сайті Офісу Генерального прокурора від 28.10.2022 опубліковано повідомлення про підозру та повістку про виклик особи – Абукова С.Н., 17.03.1971 року народження, на 01.11.2022, 02.11.2022, 03.11.2022, за зазначеною в повістці адресою для проведення слідчих та процесуальних дій у кримінальному провадженні №22022050000005043, отримання письмового повідомлення про підозру у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених ч. 2 ст. 110, ч. 6 ст. 111-1 КК України, допиту підозрюваного тощо.

Також, 20.02.2024 Абукову С.В. у кримінальному провадженні №2202405000000409 від 15.02.2024, було повідомлено про зміну підозри та нову підозру у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених ч. 2 ст. 110, ч. 6 ст. 111-1 КК України, з дотриманням вимог ст. ст. 111, 135, 278 КПК України, в газеті «Урядовий кур'єр» № 37 (7697) від 20.02.2024, яка є засобом масової інформації загальнодержавної сфери розповсюдження, та на офіційному веб-сайті Офісу Генерального прокурора від 25.02.2024, 26.02.2024, за зазначеною в повістці адресою для проведення слідчих та процесуальних дій у кримінальному провадженні №2202405000000409, отримання письмового повідомлення про виклик особи – Абукова С.Н., 17.03.1971 року народження, на 24.02.2024, 25.02.2024, 26.02.2024.

Жоден з вищевказаних повідомлень на громадянина України Абукова С.Н., у призначене місце не з'явився, про неможливість та причини неможливості повідомити.

З дотриманням вимог ст. ст. 111, 135, 278 КПК України повідомлено Абукову С.Н. про підозру у відповідності та у спосіб, передбачений статтею 111 КПК України, процесуальним законодавством України, а саме вручене захиснику Абукова С.Н. – адвокату Степанову Ігорю Вікторовичу.

Факт перебування підозрюваного Абукова С.Н. на тимчасово окупованій території України підтверджується вищевказаними доказами.

Тимчасово окуповану територію Донецької області Абуков С.Н. не покидає, у зв'язку з чим викликати його до слідчого відділу 2 управління (з дислокацією у м. Маріуполь Донецької області) ГУ СБУ в Донецькій та Луганській областях для проведення необхідних процесуальних дій не має можливості. Таким чином, місцезнаходження Абукова С.Н. на даний час невідоме у зв'язку з тим, що останній переховується від органів досудового розслідування. Постановою слідчого від 07 листопада 2022 року на підставі ст. 281 КПК України, підозрюваного Абукова С.Н. оголошено в розшук.

Враховуючи викладене, просила клопотання задовольнити.

Прокурор у судовому засіданні підтримав клопотання та просив ухвалити рішення, яким надати дозвіл на здійснення спеціального досудового розслідування з підстав, зазначених в клопотанні.

Захисник в судовому засіданні просив вирішити клопотання на розсуд суду.

Вислухавши думку прокурора, захисника, вивчивши клопотання та дослідивши долучені до нього документи, слідчий суддя вважає, що клопотання підлягає задоволенню з наступних підстав.

Відповідно до ч. 6 ст. 193 КПК України слідчий суддя, суд розглядає клопотання про обрання запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою та може обрати такий запобіжний захід за відсутності підозрюваного, обвинуваченого лише у разі доведення прокурором наявності підстав, передбачених статтею 177 цього Кодексу, а також наявності достатніх підстав вважати, що підозрюваний, обвинувачений виїхав та/або перебуває на тимчасово окупованій території України, території держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором, та/або оголошений у міжнародний розшук. У такому разі після затримання особи і не пізніше як через сорок вісім годин з часу її доставки до місця кримінального провадження слідчий суддя, суд за участю підозрюваного, обвинуваченого розглядає питання про застосування обраного запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою або його зміну на більш м'який запобіжний захід, про що постановляє ухвалу.

У відповідності з п. 4 ч. 3 ст. 297-2 КПК України факт перебування Абукова С.Н. на тимчасово окупованій території повністю підтверджується зібраними у кримінальному провадженні доказами, а також встановлено, що Абуков С.Н., постійно перебуває на тимчасово окупованій території України, а саме у м. Донецьк, Донецької області, яке натеper фактично є тимчасово окупованою територією і не підконтрольною державній владі України.

Відповідно до ч. 2 ст. 297-1 КПК України, спеціальне досудове розслідування здійснюється на підставі ухвали слідчого судді у кримінальному провадженні щодо злочинів, у т.ч. передбачених ст. 111-1 КК України, стосовно підозрюваного, який переховується від органів слідства та суду на тимчасово окупованій території України, на території держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором, з метою ухилення від кримінальної відповідальності та/або оголошений у міжнародний розшук.

Наведені докази в своїй сукупності підтверджують, що Абуков С.Н. перебуває на тимчасово окупованій території, приймає участь в протиправних діях, а саме, добровільно надав свою згоду на участь в обранні «депутатом народної ради ДНР».

Про факт переховування підозрюваного Абукова С.Н. від слідства та суду свідчить те, що вона не з'явилась на виклики для проведення слідчих та процесуальних дій, вручення підозри, а тому в повній мірі можна стверджувати про переховування підозрюваної від органів досудового розслідування та суду з метою уникнення кримінальної відповідальності.

Відомості про переховування підозрюваного підтверджуються опублікованими повістками про виклик, наведеними у цьому клопотанні опублікованими в газеті «Урядовий кур'єр» та на офіційному веб-сайті Офісу Генерального прокурора.

Підозрювана належним чином викликала для вручення повідомлення про підозру та проведення слідчих і процесуальних дій у спосіб передбачений законом, а саме через засоби масової інформації загальнодержавної сфери розповсюдження та на сайті офісу Генерального прокурора, проте не з'явилась у призначений час та не повідомила про причини неприбуття, беручи до уваги той факт, що Абуков С.Н. проживає та перебуває у м. Донецьк, Донецької області, тобто на території, яка на цей час не підконтрольна владі України, оскільки тимчасово окупована РФ та незаконними збройними формуваннями, з урахуванням наведеного є підстави вважати, що підозрювана переховується від органів досудового слідства на тимчасово окупованій території України, з метою ухилення від кримінальної відповідальності.

Відповідно до п. 7 ч. 1 ст. 1-1 Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України», 15.04.2014 р. № 1207-VII, - тимчасово окупована Російською Федерацією територія України (тимчасово окупована територія) - це частини території України, в межах яких збройні формування Російської Федерації та окупаційна адміністрація Російської Федерації встановили та здійснюють фактичний контроль або в межах яких збройні формування Російської Федерації встановили та здійснюють загальний контроль з метою встановлення окупаційної адміністрації Російської Федерації.

Статтею 3 Закону встановлено перелік територій, які вважаються «тимчасово окупованою територією». Такою територією визначається:

- 1) сухопутна територія тимчасово окупованих Російською Федерацією територій України, водні об'єкти або їх частини, що знаходяться на цих територіях;
- 2) внутрішні морські води і територіальне море України навколо Кримського півострова, територія виключної (морської) економічної зони України вздовж узбережжя Кримського півострова та прилеглої до узбережжя континентального шельфу України, внутрішні морські води, прилеглі до сухопутної території інших тимчасово окупованих Російською Федерацією територій України, на які поширюється юрисдикція органів державної влади України відповідно до норм міжнародного права, Конституції та законів України;
- 3) інша сухопутна територія України, внутрішні морські води і територіальне море України, визнані в умовах воєнного стану тимчасово окупованими рішенням Ради національної безпеки і оборони України та/або указом Президента України.

Аналіз вказаних положень Закону свідчить, що існує декілька підстав та способів визначення певних територій держави до категорії тимчасово окупованих.

Так, виходячи з положень п. 1 ч. 1 ст. 3 та п. 7 ч. 1 ст. 1-1 Закону, будь-яка частина території України набуває статусу тимчасово окупованої території за наявності у неї певних ознак, визначених Законом. У такому випадку Закон не вимагає проходження будь-яких додаткових процедур або прийняття додаткових законодавчих актів для встановлення факту окупації.

У цьому випадку, достатньо довести, що окремо визначена територія відповідає одному з критеріїв встановлених п. 1 ч. 1 ст. 3 та п. 7 ч. 1 ст. 1-1 Закону, а саме:

1. частина території України, в межах якої збройні формування Російської Федерації та окупаційна адміністрація Російської Федерації встановили та здійснюють фактичний контроль;

2. частина території України, в межах якої збройні формування Російської Федерації встановили та здійснюють загальний контроль з метою встановлення окупаційної адміністрації Російської Федерації.

Протягом квітня-вересня 2014 року значна кількість території та населених пунктів Донецької області опинилась під контролем регулярних з'єднань і підрозділів збройних сил та інших військових формувань Російської Федерації, підпорядкованих і скеровуваних ними російських радників та інструкторів, окупаційних адміністрацій Російської Федерації на території Донецької області, які Законом України «Про особливості державної політики із забезпечення державного суверенітету України на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях» № 2268-VIII від 18.01.2018, Постановою Верховної Ради України «Про визнання окремих районів, міст, селищ і сіл Донецької та Луганської областей тимчасово окупованими територіями» № 254-VIII від 17.03.2015 та Закону України «Про особливий порядок місцевого самоврядування в окремих районах Донецької та Луганської областей» № 1680-VII від 16.09.2014 визнані тимчасово окупованими територіями.

Завданнями кримінального провадження є захист особи, суспільства та держави від кримінальних правопорушень, охорона прав, свобод та законних інтересів учасників кримінального провадження, а також забезпечення швидкого, повного та неупередженого розслідування і судового розгляду з тим, щоб кожний, хто вчинив кримінальне правопорушення, був притягнутий до відповідальності в міру своєї вини, жоден невинуватий не був обвинувачений або засуджений, жодна особа не була піддана необґрунтованому процесуальному примусу і щоб до кожного учасника кримінального провадження була застосована належна правова процедура (ч. 1 ст. 2 КПК України).

Спеціальне досудове розслідування (in absentia) здійснюється стосовно одного чи декількох підозрюваних згідно із загальними правилами досудового розслідування, передбаченими цим Кодексом, з урахуванням положень глави 24-1 (ч. 1 ст. 297-1 КПК України)

Наведені обставини унеможливають завершення досудового розслідування без проведення спеціального досудового розслідування, оскільки підозрювана перебуває на тимчасово окупованій території та переховується там від органів досудового розслідування.

Враховуючи наведене, з метою досягнення завдання кримінального провадження, дотримання належної правової процедури, необхідним вбачається отримати дозвіл слідчого судді на проведення спеціального досудового розслідування.

Наведені положення КПК України щодо можливості проведення спеціального досудового розслідування повністю узгоджуються з діючою Європейською судовою практикою.

Згідно з ч. 5 ст. 139 КПК України ухилення від явки на виклик слідчого, прокурора чи судовий виклик слідчого судді, суду (непритуття на виклик без поважної причини більш як два рази) підозрюваним, обвинуваченим, який оголошений у міжнародний розшук, та/або який виїхав, та/або перебуває на тимчасово окупованій території України, території держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором, є підставою для здійснення спеціального досудового розслідування чи спеціального судового провадження.

Статутом Міжнародної організації кримінальної поліції – Інтерпол, а саме п. 3, зазначено, що «Організація категорично забороняється здійснювати будь-яке втручання або діяльність політичного, військового, релігійного чи расового характеру», у зв'язку з чим співпраця каналами Інтерполу щодо вказаної особи є неможливою.

Офіційно оголосити підозрюваного Абукова С.Н. в міжнародний розшук не надається можливим через вказані правила Інтерполу.

Підозрюваний Абуков С.Н. обґрунтовано підозрюється у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених ч. 2 ст. 110, ч. 6 ст. 111-1 КК України, переховується від органів слідства з метою ухилення від кримінальної відповідальності; перебуває на тимчасово окупованій території України.

Таким чином, наявні достатні підстави для проведення у даному кримінальному провадженні стосовно підозрюваного Абукова С.Н. спеціального досудового розслідування кримінальних правопорушень, передбачених ч. 2 ст. 110, ч. 6 ст. 111-1 КК України.

На підставі вимог ч. 3 ст. 12 Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» від 15 квітня 2014 року № 1207-VII, керуючись ст.ст. 2, 3, 7, 139, 297¹-297⁵, 309¹, 372, 376, 532 КПК України, слідчий суддя,

ПОСТАНОВИВ:

Клопотання - задовольнити.

Надати дозвіл на здійснення спеціального досудового розслідування у кримінальному провадженні № 2202405000000409 від 15.02.2024 відносно Абукова Сергія Навільовича, 17.03.1971 року народження, за підозрою у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених ч. 2 ст. 110, ч. 6 ст. 111-1 КК України.

Ухвала оскарженню не підлягає.

Повний текст оголошений 28 лютого 2024 року.

Слідчий суддя

О.С. Наумова

Окріплено печаткою № 1 арк.
Суддя
О.С. Наумова